

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000148

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Носкова Маргарита Вячеславівна

2. Marharyta V. Noskova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-05-2024

Спеціальність за освітою: Російська мова і література

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.052.24

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.45, 14.01.79, 14.01.87.23, 14.01.30

Тема дисертації:

1. Теорія і практика використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти
2. Theory and Practice of Using Distance Learning in Professional Development of Teachers from General Secondary Education Institutions

Реферат:

1. У дисертаційній роботі досліджено проблему використання дистанційного навчання (ДН) у професійному розвитку вчителів ЗЗСО, обґрунтовано й розроблено систему використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів ЗЗСО, створено її модель, а також здійснено експериментальну перевірку її ефективності. Розглянуто проблему використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів ЗЗСО України в розрізі реалізації освітньої політики на рівні держави, регіону, територіальної громади, ЗЗСО та особистому рівні вчителя. Здійснено аналіз вітчизняної законодавчої та нормативно-правової бази, що регламентує використання ДН в освітньому процесі та у професійному розвитку педагогів. Доведено, що професійний розвиток вчителя тісно пов'язаний з діяльністю ЗЗСО, в якому він працює. Виокремлено технічні умови, за яких такий процес є ефективним. Обґрунтовано безпосередню залежність використання ДН у професійному розвитку від наявності та функціонування у ЗЗСО єдиного електронного

освітнього середовища (ЄЕОС). Проаналізовано процес цифровізації ЗЗСО за 25 років, простежено динаміку змін щодо користування інтернетом українців від 1997 р. у кількісних показниках підключення до мережі, забезпечення ЗЗСО комп'ютерною технікою, програмами професійного розвитку вчителів. На конкретних прикладах регіональних освітніх проєктів продемонстровано способи мотивації та підтримки ЗЗСО та вчителів до створення та використання ЄЕОС, оволодіння дистанційними технологіями та методикою проведення дистанційних уроків. Сформульовано та обґрунтовано концепцію системи використання ДН у професійному розвитку вчителів ЗЗСО. Визначено мету, завдання концепції, її 36 нормативно-правову базу та результат її реалізації, а саме готовність вчителів ЗЗСО до використання ДН у професійному розвитку та професійній діяльності, а також концептуальні підходи у побудові системи використання ДН у професійному розвитку вчителів ЗЗСО (синергетичний, діяльнісний, компетентнісний, технологічний, андрагогічний, особистісно-орієнтований, системний), обґрунтовано їх вибір. Визначено організаційно-педагогічні умови. Побудовано модель авторської системи використання ДН у професійному розвитку вчителів ЗЗСО, що складається з блоків (мотиваційно-цільового, методологічного, технічного, змістового, організаційно-діяльнісного, результативно-аналітичного). Представлено складники кожного блоку, описано й обґрунтовано їх місце у моделі створеної системи використання ДН у професійному розвитку вчителів ЗЗСО, відображено безпосередній та опосередкований зв'язок між ними. Створено і описано методику формування готовності вчителів ЗЗСО до використання ДН у професійному розвитку та професійній діяльності на дистанційних курсах підвищення кваліфікації. Створено і обґрунтовано інструментарій моніторингу, оцінювання та аналізу результатів застосування створеної системи. Розроблено критерії (мотиваційний, когнітивно-процесуальний, конструктивно-технологічний), рівні (низький, середній, достатній, високий), показники оцінювання сформованої (розвинутої) готовності до використання ДН у професійному розвитку та професійній діяльності вчителів ЗЗСО. Представлено результати експериментальної перевірки ефективності розробленої системи використання ДН у професійному розвитку вчителів ЗЗСО, що демонструють значний ріст показників високого рівня за всіма критеріями.

2. The dissertation investigates the use of distance learning (hereinafter “DL”) in professional development of teachers from general secondary education institutions (hereinafter “GSE teachers”) as a scientific problem. It justifies and presents the author’s system for integrating DL into professional development of GSE teachers, as well as its model, and experimentally verifies its effectiveness. Importantly, this research deals with the issue of using DL in professional development of GSE teachers in Ukraine within the framework of implementing educational policies at the levels of the state, region, territorial community, education institutions and individual teachers. It delves into Ukraine’s legislative frameworks governing the use of DL in the educational process and teacher professional development. Simultaneously, the dissertation showcases that teacher professional development is intimately connected with the activities of a teacher’s workplace. It reveals key technical requirements that facilitate this process effectively. Furthermore, it justifies the direct dependence between the use of DL in teacher professional development and the presence and functionality of a unified e-learning environment. Moreover, an examination of GSE institutions’ digitalization spanning 25 years has been undertaken, tracking shifts in Ukrainian Internet usage trends since 1997 across quantitative metrics such as network connectivity, provision of computer equipment to GSE institutions and initiatives in teacher professional development. Concrete instances of regional educational initiatives have been provided to elucidate strategies aimed at motivating and assisting GSE institutions and teachers in establishing and leveraging a unified elearning environment, as well as mastering DL technologies and methods. A conception of the system for using DL in professional development of GSE teachers has been formulated and justified. This initiative clarifies the aim, objectives, legislative framework and implementation outcomes, focusing specifically on GSE teachers’ readiness to engage with DL in both their professional development and activities. The conceptual approaches guiding the creation of this system have been delineated and substantiated, with their selection rationalized. They encompass synergistic, activity-based, competency-based, technological, andragogical, personality oriented and systemic ones. Moreover, essential organizational-pedagogical conditions required to implement this system have been identified. A model of the author’s system for using DL in professional development of GSE teachers has been

designed. The model comprises several interconnected blocks, such as motivational-targeted, methodological, technical, content-related, organizational- 38 operational and resultative-analytical. The constituents of each block have been outlined, with their integration into the model of the established system for integrating DL into professional development of GSE teachers expounded upon and justified, while elucidating both their direct and indirect interconnections. A methodology for fostering and developing GSE teachers' readiness to use DL in professional development and activities within distance advanced training courses has been created and described. A toolkit for monitoring, assessing and analyzing the outcomes of applying this system has been developed and justified. Accordingly, criteria (motivational, cognitive-procedural, constructive-technological), levels (low, average, sufficient, high) and indicators of assessing the developed readiness to use DL in professional development and activities have been established. Finally, the dissertation demonstrates the findings from the experimental verification of how effective is the author's system for using DL in professional development of GSE teachers. These findings reveal a notable improvement in high-level indicators across all criteria.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Bukliv R., Noskova M., Shalovylo Y., Chaikivskiy T. The organization of the educational process in institutions of general secondary education in the conditions of martial law based on the example of practice of Lviv region teachers. Innovative and modern foundations of pedagogy : collective monograph. Boston : Primedia eLaunch, 2022. С. 17-30.
- Носкова М. В. Дистанційне навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 348 с.
- Носкова М. В. Аналіз стану українського сегменту Інтернету та забезпечення шкіл України комп'ютерною технікою та інтернет-зв'язком. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2017. № 3(139). С. 18–24.
- Носкова М. В. Роль програми «Стрибок тигра» у професійному розвитку педагогів Естонії. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогіка. 2018. № 1(20). С. 207–211.
- Носкова М. В., Шуплат А. І. Впровадження елементів змішаного навчання у процесі навчання англійської мови у закладі загальної середньої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2018. № 61, Т. 1. С. 90–94.
- Mukan N., Noskova M., Zinchuk I. Teachers' digital competence development: Estonian state policy in the field. Comparative professional pedagogy. 2019. Vol. 1, Т. 9. P. 26–32.
- Носкова М. В. Проблеми впровадження дистанційного навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 28, Т. 3. С. 129–134.
- Шуплат А. І., Носкова М. В. Оцінювання ефективності впровадження змішаного навчання в умовах сучасного освітнього процесу. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. 2020. № 2(131). С. 38–44.
- Носкова М. В. Дистанційне навчання як ефективна форма організації професійного розвитку педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 70, Т. 3. С. 48-53.
- Носкова М. В. Використання дистанційної форми навчання для організації навчального процесу в закладах загальної середньої освіти України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021. № 2(106). С. 140–150.

- • Носкова М. В. Стан готовності вчителів до дистанційного навчання в умовах карантину. Освітні обрії. 2021. № 2, Т. 51. С. 100–104.
- • Носкова М. В. До питання трактування терміну «дистанційне навчання» у вітчизняній науці. Академічні візії. 2023. № 15. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/620> (дата звернення: 03.02.2023).
- • Носкова М. В. Експериментальна перевірка ефективності системи використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти. Академічні візії. 2023. № 18. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/642/576> (дата звернення: 07.05.2023).
- • Носкова М. В. Досвід організації віддаленого навчання для учнів закладів загальної середньої освіти в умовах війни. Наукові інновації та передові технології. Серія «Державне управління». Серія «Право». Серія «Економіка». Серія «Психологія». Серія «Педагогіка». 2023. № 7(21). С. 406–416.
- • Носкова М. В. Інструментарій для визначення готовності закладу освіти до цифрової трансформації. Наука і техніка сьогодні. 2023. № 8(22). С. 206–217.
- • Носкова М. В. Соціально-філософські передумови використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти. Академічні візії. 2023. № 23. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1010/902> (дата звернення: 25.09.2023)
- • Носкова М. В. Вимоги до рівня цифрової компетентності громадян та вчителів країн Європейського Союзу. Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка». 2023. № 12(26). С. 606–616.
- • Prykhodkina N., Noskova M., Zuieva A., Tymoshko H., Sholokh O., Lebid Y. Priorities and problems in the development of modern information technologies in education. International Journal of Computer Science and Network Security. 2021. Vol. 21, No. 6. P. 231–236.
- • Tsiuniak O., Myhovych I., Khomych L., Noskova M., Kopchuk-Kashetska M. Using distance learning in the process of professional training in the context of the COVID-19 pandemic. Postmodern Openings. 2021. Vol. 12, Iss. 4. P. 389–400.
- • Koval M., Noskova M., Fuchyla O., Dubinka M., Predyk A. The use of digital open systems in the preparation of students. International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. Vol. 22, No. 3. P. 535–540.
- • Aliksieienko T., Kryshtanovych S., Noskova M., Burdun V., Semenenko A. The use of modern digital technologies for the development of the educational environment in the system for ensuring the sustainable development of the region. International Journal of Sustainable Development and Planning. 2022. Vol. 17, No 8. P. 2427–2434.
- • Noskova M. Access to the Internet as a indicator in informatization education in Estonia. World science. 2018. Vol. 5, No. 3(31). P. 8–11.
- • Noskova M., Semianyk O., Miziuk V., Babakina O., Lytvyn V. Formation of digital competence of teachers in the conditions of distance learning. Laplage em Revista. 2021. Vol. 7, n. Extra-C. P. 548–558.
- • Носкова М. В. Змішане навчання як педагогічна технологія формування у студентів навичок XXI століття. Проблеми підготовки педагогів для професійної освіти : теорія і практика : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 200-річчю Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів, 25 листопада 2016 р.). Львів : ПП «Ощипок М. М.», 2016. С. 185–187.
- • Носкова М. В. Сутність процесу інформатизації ЗНЗ як складової інноваційного розвитку загальної середньої освіти України. Управління в освіті : збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 26–27 квітня 2017 р.). Львів : В-во «Ліана-М», 2017. С. 142–145.
- • Носкова М. В. До питання формування та розвитку ІКТ-компетентності педагога: досвід Естонії. Формування професійно мобільного фахівця : європейський вимір : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 16–17 листопада 2017 р.). Львів : В-во «Ліана-М», 2017. С. 180–183.
- • Носкова М. В. Розвиток інформаційної компетентності педагога в умовах реформування освітньої системи України. Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 9-ої Науково-практичної

- конференції (м. Львів, 21–23 листопада 2017 р.). Львів : В-во «Ліана-М», 2017. С. 132–136.
- Носкова М. В. Використання інформаційних технологій у професійному розвитку педагога. Гуманітарний корпус : за матеріалами XII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих науковців» (м. Вінниця, 18 травня 2018 р.). Вінниця : ТОВ Нілан-ЛТД, 2018. Вип. 17. С. 120–122.
 - Носкова М. В. Формування потреби у підготовці викладачів дистанційного навчання в Україні. Сучасна наука: тенденції та перспективи : Матеріали Всеукраїнської Internet-конференції молодих вчених (м. Мелітополь, 14–18 травня 2018 р.). Мелітополь, 2018. С. 158–162.
 - Носкова М. В. Процес інформатизації освіти Естонії та України. Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави : збірник тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 30 травня 2018 року). Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. С. 225–227.
 - Носкова М. В. Інформатизація освіти та розвиток цифрової компетентності педагогів України. Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії : збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав-Хмельницький, 30 червня 2018 р.). Переяслав-Хмельницький : ТОВ «Колібрі-2011», 2018. С. 33–35.
 - Носкова М. В. Дистанційна форма професійного розвитку педагога як реалізація потреби навчання впродовж життя. Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 10-ої науково-практичної конференції (м. Львів, 21–23 листопада 2018 р.). Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. С. 21–25.
 - Носкова М. В. Організація професійного розвитку педагога на базі центру інноваційних освітніх технологій Національного університету «Львівська політехніка». Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 11-ї науково-практичної конференції (м. Львів, 20–22 листопада 2019 р.). Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 10–15.
 - Носкова М., Шуплат А. Виклики та переваги використання змішаного навчання у роботі вчителя. Управління в освіті : матеріали IX міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 4–5 квітня 2019 року). Львів : Видавництво «Левада», 2019. С. 204–206.
 - Носкова М. В., Чаторийська Н. С. Про важливість психолого-педагогічного супроводу дистанційного навчання. Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції : Електронний збірник наукових праць ЗОІППО (м. Запоріжжя, 12–18 травня 2020 р.). URL: <http://surl.li/nfmtc> (дата звернення: 23.08.2020).
 - Носкова М. В. Особливості організації дистанційного навчання в умовах війни. Освіта і здоров'я підростаючого покоління : матеріали четвертого міжнародного симпозіуму : Збірник наукових праць (м. Київ, 12–15 квітня 2022 р.). Київ : Алатон, 2022. С. 75–78.
 - Носкова М. В. Регіональна політика щодо професійного розвитку вчителів та впровадження дистанційного навчання. Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи : матеріали IX міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 28 квітня 2022 р.). Тернопіль, 2022. С. 216–219. URL: <http://surl.li/meekl> (дата звернення: 24.05.2023).
 - Носкова М. В. Досвід організації віддаленого навчання для учнів шкільного віку в умовах війни. Відкрита освіта: технології, середовища, інструменти : збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 17–18 травня 2023 року). Львів, 2023. С. 84–89. URL: <http://surl.li/okpob> (дата звернення: 04.06.2023).
 - Носкова М. В. Про результати експериментальної перевірки ефективності системи використання дистанційного навчання у професійному розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти. Професійний розвиток педагога в умовах інтеграції до європейського освітнього простору: міжнародна академічна та професійна / професійно-педагогічна мобільність : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 21 вересня 2023 р.). Львів, 2023. С. 25–29. URL: <http://surl.li/okplw> (дата звернення: 10.10.2023).

- • Носкова М. В. Нормативно-правова база щодо використання інформаційних технологій у освіті України. Молодий вчений. 2017. № 6 (46). С. 267–270.
- • Носкова М. В. Роль інтернет-сервісів у розвитку інформаційного середовища навчального закладу. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Інформатизація вищого навчального закладу. 2017. № 879. С. 76–82.
- • Noskova M., Mukan N., Khamuliak N. Miksike: use of Estonian online tools in Ukrainian schools. Ukrainian Journal of Educational Research. 2017. Vol. 2, No. 1. P. 29–32.
- • Носкова М. В. Реалізація освітніх потреб учасників навчально-виховного процесу за допомогою інструментів освітнього онлайн середовища. Міксіке в Україні: досвід впровадження 2014–2016 рр. : практико орієнтований методичний збірник. Дніпро : Інновація, 2017. С. 11п19.
- • Noskova M., Havrylyuk M. Organizational and pedagogical conditions for teachers' readiness formation to use information technologies and distant learning. Human studies. Series of «Pedagogy». 2019. Vol. 8(40.) P. 81–93.
- • Носкова М. В. Сардига М. В. Аналіз нормативно-правової бази забезпечення існування дистанційної форми навчання в Україні. Молодий вчений. 2019. № 6. С. 346–351.
- • Ivzhenko I., Kochyna V., Noskova M., Yeromina L., Blokhina V., Sokol I. Information and innovative technologies in distance learning in higher education institutions of Ukraine. Systematic Reviews in Pharmacy. 2020. Vol. 11, Iss. 9. P. 462–465.
- • Венґрін М. В., Носкова М. В. Актуальність та ефективність вивчення іноземної (польської) мови дорослими за допомогою методів дистанційного навчання. Молодий вчений. 2021. № 5(93). С. 207–211.
- • Носкова М. В., Кубик Л. Я. Особливості викладання дисциплін математичного циклу у фахових коледжах. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина». 2022. № 8(13). С. 173–184.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113179

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Морзе Наталія Вікторівна

2. Nataliia V. Morze

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романишина Оксана Ярославівна

2. Oksana Y. Romanyshyna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Спирін Олег Михайлович

2. Oleh M. Spirin

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00046077

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Козловський Юрій Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Козловський Юрій Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сторонська Оксана Степанівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна